

Inhoud van deze nieuwsbrief:

1. Melders MGM leveren bijdrage aan signaleringstraject VROM
2. Weggestraald
3. Jaarlijkse landelijke contactdag voor elektrogevoelige mensen
4. Zelf luchtkwaliteit meten
5. Nanotechbijeenkomst voor bewoners
6. Gezondheidsklachten na aankoop nieuwe matras
7. Nieuwe lente, nieuw geluid
8. Mobiel bellen
9. Jaarverslag 2008

1. Melders MGM leveren bijdrage aan signaleringstraject VROM



Het doel van het signaleringstraject is om vroege signalen van gezondheidsproblemen die een relatie hebben met het milieu onder de aandacht van VROM te brengen. In het achtergrondrapport Gezondheid en Milieu bij het symposium op 19 maart doet het Platform Gezondheid en Milieu verslag van de uitkomsten van de enquête onder maatschappelijke organisaties en van de data-analyse van de meldingen bij het Meldpunt Gezondheid en Milieu.

Lees het hele rapport: http://www.gezondheidenmilieu.nl/SITE/Signalen_PGM-A.pdf

2. Weggestraald *verhaal van een melder*

Vrolijk en fit stap ik op woensdag 11 maart 2009 het nieuwe pand binnen van het administratiekantoor waar ik met veel plezier werk. Niets duidt erop dat dit mijn laatste volledige werkdag zal zijn...

Na ongeveer een uur word ik me bewust van een merkwaardige druk rond mijn oren en een vaag gevoel van onbehagen. Twee uur later voelt mijn hoofd aan alsof het is opgepompt met een bloeddrukmeter. Ik kijk uit het raam naar het gebouw tegenover ons, en zie een paar verdiepingen lager twee kleine masten staan, met elkaar verbonden door een ijzeren strip. Omdat ik me toch wel erg beroerd ben gaan voelen in twee uur tijd, besluit ik mijn teamleider te melden dat er iets vreemds met mij aan de hand is, dat misschien wel in verband moet worden gebracht met die masten. Hij vindt het goed dat ik op een andere plek ga zitten. Ik zit nu precies achter twee betonnen pilaren, waarachter de twee masten schuilgaan. Aanvankelijk gaat het daar iets beter, maar de bloeddrukmeter wordt langzaam weer opgepompt.

Als een wrak verlaat ik aan het einde van de dag het gebouw. Ik besef dat ik, een kerngezonde vrouw, die praktisch nooit verkouden is of andere keel-, neus- en oorklachten heeft gehad en een paar uur geleden hier nog kerngezond binnen kwam lopen, een groot probleem heb. Wat er aan de hand is weet ik niet, maar deze werkomgeving voelt niet meer veilig voor mij.

Nog dezelfde dag heb ik telefonisch contact met zowel met het Meldpunt Gezondheid en Milieu als het Antennebureau over de mogelijke gevolgen van EM straling op de gezondheid. Een blik op de website van het Antennebureau wijst uit, dat het rond het kantoor wemelt van de zendmasten. Het verschil tussen de antwoorden op mijn vele vragen van beide instanties is opvallend en, zoals later blijkt, representatief voor de mate waarin de wetenschappelijke wereld verdeeld is over deze zaak. Volgens het Antennebureau staan alle zendmasten in Nederland, volgens de Europese wetgeving, op voldoende afstand van wonen en werken.

Het Meldpunt heeft begrip voor mijn klachten en geeft mij het adres van iemand, die mij meteen de resolutie van december 2008 van het Europees parlement over dit onderwerp mailt.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0216+0+DOC+XML+V0//NL>

Na het lezen ervan ben ik allesbehalve gerustgesteld. Volgens de resolutie moeten de Europese normen voor veiligheid aangaande de plaatsing van zendmasten en het gebruik van mobiele telefoons op de schop. Er is gefraudeerd met wetenschappelijk onderzoek. Er is grote zorg over het toenemende aantal tumoren aan o.a. het gehoororgaan bij jongeren.



We moeten van de gedachte af dat opwarming de enige graadmeter voor schade is. Het onderzoek wordt continu gesaboteerd door de industrie, het kan nog wel even duren, dus of we alsjeblieft alvast voorzichtig willen zijn met mobiele telefoons en zendmasten.

Eenmaal 's avonds in bed, begint het volgende stadium van de nachtmerrie. Mijn oren beginnen ondraaglijk pijn te doen. Het lijkt wel of ze tot in hun binnenste beurs zijn. De pijn straalt ook uit naar mijn schedelbotten. Vervolgens dient zich een indringend ruisende zoemtoon aan met een ondraaglijk hoge frequentie. Ik begin mij nu echt zorgen te maken. Meer: <http://www.meldpuntgezondheidenmilieu.nl/documenten/emv/Relaas%20Straling.pdf>



Ook dieren kunnen last hebben van EMV. Lees een opmerkelijk artikel over paarden in het EHS bulletin 25 van de Stichting Elektrohypersensitiviteit (<http://www.stichtingEHS.nl>). Planten en dieren kunnen graadmeters van onze milieukwaliteit zijn. Dat bleek maar weer eens in het Zeeuwse plaatsje Overslag. Na het gebruik van een grondontsmettingsmiddel op een aan een woonwijk grenzende akker werden niet alleen de omwonenden ziek, ook de dieren. Verschillende poezen en honden kregen last van afscheiding uit hun ogen, kwijlen en lusteloosheid en in meerdere vijvers gingen alle vissen dood. Daarna gingen ook de planten (groenten), grassen en winterharde struiken in de tuinen, die aan het terrein grenzen, dood. Zie ook de MGM's Herfsteditie 2008. Daarom registreert het MGM de invloed van de veranderingen in de milieukwaliteit op planten en dieren en zal daar in de komende nieuwsbrieven meer aandacht aan gaan besteden.

3. Jaarlijkse landelijke contactdag voor elektrogevoelige mensen en leden/donateurs van de stichting EHS

Het thema is: *Hoe ga ik om met elektrohypersensitiviteit (EHS), ofwel hoe is mijn attitude ten opzichte van EHS en wat zijn verbetermogelijkheden.* Sprekers in de ochtend: Mw. L. Adriaansens, arts, Prof. Dr. J. van den Bout en Dr. I. Kienhorst. In de middag discussie en uitwisseling van ervaringen.

De bijeenkomst vindt plaats op zaterdag 25 april 2009, in Cultureel Centrum Orion, Wollefoppenweg 91a, 3069 LX te Rotterdam (<http://www.ccorion.nl>) van 10-16 uur. De entreekosten (te voldoen aan de zaal) voor deze dag zijn: €15,00 voor leden/donateurs stichting EHS en €20,00 voor niet-donateurs of introducés. U kunt zich aanmelden vóór 20 april 2009 met per deelnemer een opgave van naam, adres en telefoonnummer. Uw aanmelding sturen naar, bij voorkeur via email: administratie@stichtingEHS.nl. Indien u niet kunt mailen dan kunt u zich telefonisch opgeven : 010-4206675.

4. Landelijke Actie van Milieudefensie: luchtkwaliteit (NO₂) meten



Milieudefensie gaat burgers vragen te helpen met het meten van de concentratie stikstofdioxide (NO₂) door het ophangen van zg. palmes buisjes. Dit is een passieve meetmethode m.b.v. buisjes, die aan een kant open gemaakt worden als de meetperiode ingaat. In het buisje bestaat het reactieve oppervlak uit een gaasje van roestvrijstaal dat geïmpregneerd is met een oplossing van triethanolamine in aceton. Na afloop van de monsternamperiode worden de gaasjes behandeld met een reagens, waarna de hoeveelheid gebonden NO₂ vastgesteld wordt. (<http://www.buroblauw.nl>).

Milieudefensie: *Wil jij wel eens weten hoe schoon of vies de lucht is die je dagelijks inademt? Dat kan! Want Milieudefensie gaat dit voorjaar in een flink aantal gemeenten de kwaliteit van de lucht meten. Dat kan heel makkelijk, door het ophangen van 'palmes-buisjes'. Deze buisjes moeten drie weken blijven hangen, en worden daarna geanalyseerd. Uit de resultaten zal blijken hoe het met de luchtkwaliteit gesteld is.*

Meld je aan en geef een korte omschrijving van de meetlocatie en je naam, adres, telefoon en mailadres door aan servicelijn@milieudefensie.nl. <http://www.milieudefensie.nl/verkeer/doemee/luchtvervuiling-zelf-meten-is-zeker-weten> Wat Milieudefensie vraagt is dat je aanwezig bent op een bijeenkomst in Utrecht op 6 juni (datum onder voorbehoud). Tijdens deze bijeenkomst vertellen ze meer over de meetmethode en geven ze aandachtspunten voor het kiezen van locaties om de luchtkwaliteit te meten.

Heb je technische/inhoudelijke vragen over luchtkwaliteit dan kun je deze stellen op de informatiedag of contact opnemen met Ivo Stumpe: e-mail: ivo.stumpe@milieudefensie.nl, tel. 020 550 73 81. Heb je praktische vragen of opmerkingen hierover, dan kun je ze stellen op de informatiedag of contact opnemen met Anne Reijnders, anner@milieudefensie.nl en tel. 020 550 7341.

GGD Amsterdam

De GGD Amsterdam wil de mogelijkheid gaan bieden om i.s.m. bewoners de luchtkwaliteit vast te stellen m.b.v. palmes buisjes, die door bewoners worden geplaatst. Fred Woudenberg van de GGD: "Wij gaan een voorstel bij VROM indienen om in een aantal straten in Amsterdam NO₂ te gaan meten met Palmes buisjes. Bewoners van die straten hebben een verzoek daartoe bij GGD Amsterdam gedaan. Deze metingen kunnen wij ook meenemen in ons gehele netwerk van Palmes metingen die wij al jaarlijks in Amsterdam doen. Groot voordeel is dat wij ze kunnen iken aan de resultaten van ons vaste meetnet waarin we NO₂ met een betrouwbaarder methode meten. Palmes buisjes kennen namelijk een nogal grote onnauwkeurigheid. Als je maar voldoende metingen doet en die ikt aan de vaste meetpunten, is het desondanks mogelijk om zinvolle uitspraken over de hoogte van concentraties te doen. Dat kan overigens nooit voor één meetpunt, maar wel voor een gebied en zelfs een straat. Het wachten is nog even op enthousiasme bij onze Amsterdamse collega's van andere diensten en dan gaan we aan de slag. Als het projectvoorstel van VROM goede resultaten oplevert, willen we dit standaard gaan aanbieden aan Amsterdamse burgergroepen."

5. Nanotechbijeenkomst voor bewoners

Informatiebijeenkomst op 5 juni met aansluitend bijeenkomst BurgerAlliantienetwerk

Naar schatting 120 producten in Nederland bevatten piepkleine nanodeeltjes. Het gaat om een breed assortiment: van sokken en stropdassen tot tafelzout en schoensmeer, soep, tandpasta, autobanden, muurverf, zonnebrandcrème, pillen en wondverband. Maar hoe veilig zijn de zeer reactieve nanodeeltjes die via longen en darmwand de bloedbaan kunnen bereiken? Het antwoord weet nog niemand. Bron: Ref. Dagblad 10 juni 2008

Vereniging Leefmilieu organiseert sinds kort bijeenkomsten over nanotechnologie met een soort huiskamerkarakter. Door het open karakter worden deze avonden goed bezocht. Aan het MGM werd vorig jaar gevraagd samen te werken bij de organisatie van dergelijke bijeenkomsten en ons BurgerAlliantienetwerk van meer dan 130 bewoners(groepen)ook uit te nodigen voor een van de bijeenkomsten van Leefmilieu. In dit kader willen we samen met de vereniging Leefmilieu op 5 juni (WereldMilieudag) in het westen van het land een middagbijeenkomst organiseren over producten met nanodeeltjes die al op de markt zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om sokken met nanozilver (tegen zweetvoeten) of het toevoegen van nanodeeltjes aan diesel voor brandstofbesparing. Tijdens de bijeenkomst zal een korte presentatie gehouden worden en is er tijd voor vragen en discussie. Aansluitend zal er een aparte bijeenkomst met de BurgerAlliantieleden zijn.

Een uitgelezen gelegenheid ook voor de BurgerAlliantieleden om elkaar te treffen, te inspireren, te activeren en deskundigheid over dit onderwerp te bevorderen. Zie over nanotechnologie het interview met Paul Born in het NRC: http://www.nrc.nl/wetenschap/article1956245.ece/Nanobuisjes_in_producten_oorzaak_ontsteking

Aanmelden voor deelname aan de bijeenkomst kan vanaf nu bij de vereniging Leefmilieu via burgernetwerk@leefmilieu.nl Vermeld erbij dat u zich opgeeft voor de bijeenkomst over nanodeeltjes van 5 juni. In de loop van mei ontvangt u dan het programma met de definitieve locatie en de routebeschrijving.

6. Gezondheidsklachten na aankoop nieuwe matras

Het MGM krijgt zo nu en dan meldingen van mensen die gezondheidsklachten hebben van een nieuwe matras. Nieuwe matrassen ruiken vaak sterk. Klachten als tranende ogen, hoofdpijn, duizeligheid, huidirritatie, jeuk en brandend gevoel over lichaam, gezwollen keel en ogen, rillerig gevoel, ziek gevoel worden genoemd, en in één geval zelfs last met praten, dikke tong en een scheef gezicht.



Schadelijke stoffen in matrassen

In matrassen zitten velerlei chemische stoffen verwerkt, waaronder stoffen die schadelijk zijn voor de gezondheid. Sommige schadelijke stoffen zijn een gevolg van het productieproces van het schuimrubber. Daarnaast worden in matrassen speciale stoffen toegevoegd die klachten kunnen veroorzaken, zoals: bepaalde kleurstoffen, vlamvertragers, middelen tegen mijten, bacteriën en schimmels. Ook tijdens het vervoer kunnen matrassen schadelijke gassen opnemen. Deze gassen worden namelijk gebruikt om de containers waarin matrassen geïmporteerd worden te behandelen tegen insecten.

Als gevolg van deze processen kunnen matrassen (gedurende lange tijd, soms maanden, jaren) schadelijke stoffen uitstoten, waaraan mensen blootgesteld worden. De uitstoot van stoffen kan klachten veroorzaken die kort na aankoop van een nieuwe matras tot uiting komen, zoals de hierboven genoemde klachten. Mogelijk zijn er ook effecten op de langere termijn, hierover zijn echter geen gegevens. Met name voor kinderen zou dit een risico kunnen zijn. Hier zou meer onderzoek naar gedaan moeten worden.

Keuze veilig matras

Matrassen moeten, net als andere consumentenartikelen, voldoen aan veiligheidsregels. De verantwoording voor de veiligheid ligt bij de producent.. De controlerende instantie in Nederland, de Voedsel en Warenautoriteit (VWA), heeft tot op heden geen onderzoek gedaan naar de veiligheid van matrassen

Voor het kiezen van een matras die niet schadelijk is voor de gezondheid kan een milieukeurmerk enige indicatie geven. In Nederland is er een Europees milieukeur (het Eco-label) voor matrassen. Van een matras met een erkend milieukeur kan men er vanuit gaan dat deze minder schadelijk stoffen bevat. Het betekent niet dat gezondheidsklachten volledig kunnen worden uitgesloten. Sommige mensen zijn gevoelig voor natuurlijke stoffen (bijv. natuurlatex of schapenwol) of zeer lage concentraties van bepaalde stoffen (bijv. formaldehyde).

Mensen met chemische overgevoeligheid (MCS) krijgen van velerlei chemische stoffen in hele lage concentraties klachten, dus ook voor hoeveelheden onder de grenswaarden die gesteld worden voor het milieukeur of voor stoffen die niet onder dit milieukeur vallen. Mensen met electro-overgevoeligheid kunnen klachten krijgen van matrassen met (pocket)veren, elektrisch verstelbare bedden of waterbedden.

Voorzorgsmaatregelen/onderzoek nieuw matras

We adviseren om een nieuwe matras minstens een aantal dagen vóór gebruik in een goed geventileerde ruimte te laten uitdampen. Ook tijdens het gebruik is het belangrijk een matras regelmatig goed te luchten en de ruimte goed te ventileren.

Bij gezondheidsklachten, die zelfs na luchten blijven aanhouden, adviseren we in eerste instantie contact op te nemen met de leverancier. Mogelijk kan in overleg de matras worden teruggenomen. Eventueel kan men contact opnemen de klachtenlijn van de Voedsel en Waren Autoriteit (0800- 0488), om de matras te laten onderzoeken op schadelijke stoffen. T.b.v. onderzoek moet dan wel een stukje van de matras afgehaald worden. Voor meer informatie; <http://www.meldpuntgezondheidenmilieu.nl/documenten/faqs/a.matrassen17april2009.pdf>

7. Nieuwe lente, nieuw geluid



Even voorstellen: Dirk Jan Graaff, coach-coördinator van het Meldpunt Gezondheid en Milieu

Eind januari van dit jaar begon ik als vrijwilliger op het kantoor van het Meldpunt Gezondheid en Milieu. Vanaf 1 april (serieus) werk ik hier als interne coördinator. Daarmee neem ik een aantal taken over van Frits Raaphorst, die per 1 maart de organisatie heeft verlaten.

Ik ga me vooral bezighouden met de afstemming van werkzaamheden, huisvesting, activiteiten van vrijwilligers en het gezicht van het Meldpunt naar buiten toe. Het bestuur zal voorlopig contacten met de overheid en landelijke organisaties onderhouden. Ik heb in het verre verleden Psychologie gestudeerd en heb jaren als adviseur en als loopbaanfunctionaris gewerkt voor bedrijven. Tevens was ik 20 jaar docent aan de HES Amsterdam (nu Hogeschool van Amsterdam) en INHolland in Diemen, waar ik vakken gaf als mens en organisatie, ethiek en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Ik ben wat te jong met pensioen gegaan, dus een paar uitdagingen kunnen er nog wel bij. In mijn vrije tijd houd ik mij bezig met zang (koor), Chinees en ons zomerhuis in...Slovenië.

8. Mobiel bellen...voorkom gezondheidsklachten

Aangezien adequate informatie over risico's van EMV richting burgers nog altijd uitblijft, ondanks groeiende wetenschappelijke aanwijzingen, hebben het Nationaal Platform Stralingsrisico's, Stichting Elektrohypersensitiviteit, Meldpunt Gezondheid en Milieu en de Kinderconsument een informatiefolder uitgebracht. De folder is te bestellen bij het MGM en alle andere genoemde organisaties.



9. Jaarverslag 2008



Het jaarverslag 2008 is uit en vanaf 15 mei te downloaden via onze website. Een papieren versie is te bestellen tegen verzendkosten via e-mail: info@meldpuntgezondheidenmilieu.nl o.v.v. jaarverslag 2008 en het aantal of via telefoonnummer: 030-2430872.